

Belangrijk werk van Renée Hendrikse-Rigaud

Papiamentse spreekwoorden en gezegden

= door Walter Palm =

In een interview met de *Amigoe* op 19 november 1994 vertelde Renée Hendrikse-Rigaud hoe ze te werk ging bij het schrijven van het boek '2000 Proverbio i ekspreshon; Spreekwoorden en gezegden; Proverbs'. Zij had een vaste groep van acht informatieverzamelaars die erop uitging om bij hun familie, kennissen en vrienden informatie te zoeken over spreekwoorden. Het ging niet alleen om het vinden van spreekwoorden en gezegden maar ook om de betekenis van deze spreekwoorden te achterhalen. Bovendien moest elk spreekwoord of gezegde bij minstens vijf personen bekend zijn. Het resultaat van dit extensieve veldwerk is te lezen in '2000 Proverbio i ekspreshon; Spreekwoorden en gezegden; Proverbs'. Het boek bevat 2499 uitdrukkingen waarvan ongeveer 500 meer dan één keer in het boek verschijnen. Zo komt de uitdrukking *'Mas bal un para den man ku shen di laria'* ('Beter een vogel in de hand dan tien in de lucht') op drie plaatsen voor, namelijk bij *para* (vogel), *sifra* (cijfer) en *man* (hand). Dat komt omdat in het eerste deel van het boek de spreekwoorden en uitdrukkingen eerst alfabetisch zijn geordend naar het voornaamste woord in de gezegde of spreekwoord, en in het tweede deel van het boek zijn de spreekwoorden geordend naar onderwerp of thema.

Renée Hendrikse-Rigaud bouwt met dit boek voort op het pionierswerk dat, als ik mij alleen beperk tot de grote namen, verricht is door Antoine Maduro, Pierre Lauffer en May Henriquez. Antoine Maduro verklaarde de spreekwoorden niet nader, maar gaf wel het Nederlandse equivalent. Pierre Lauffer daarentegen gaf de betekenis weer van de spreekwoorden, maar gebruikte niet het Nederlandse equivalent.

In dit boek gebeuren beide. Elk spreekwoord of gezegde is voorzien van de bijbehorende equivalenten in het Nederlands en in het Engels. Bovendien is vrijwel elk spreekwoord of gezegde nader verklaard. Hiermede is dit boek een belangrijke aanvulling op en verrijking van het baanbrekend werk dat verricht is door ondermeer Antoine Maduro, Pierre Lauffer en May Henriquez. Niet voor niets is aan het slot van het boek een uitgebreide bibliografie opgenomen voor wie zich verder wil verdiepen in dit onderwerp.

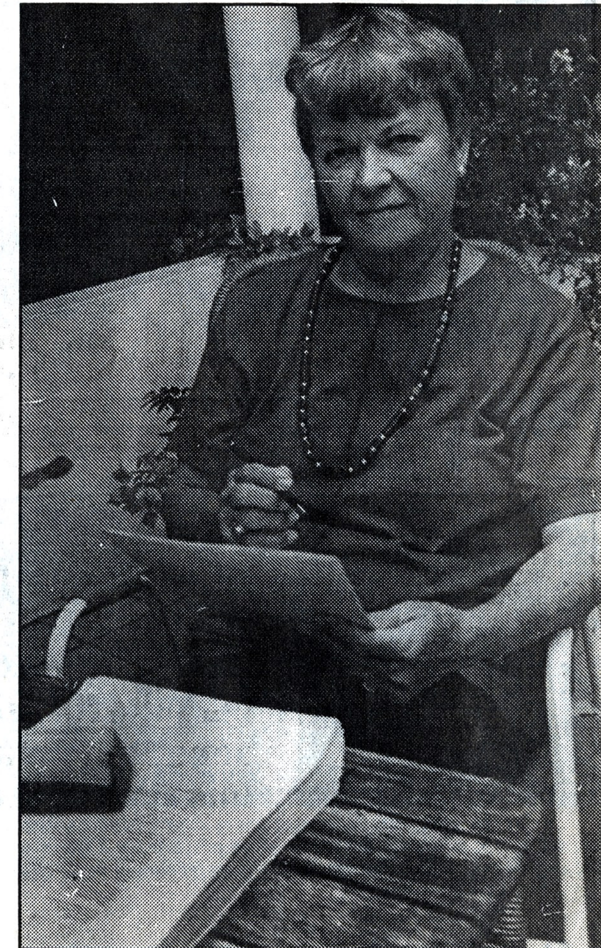
Met '2000 Proverbio i ekspreshon; Spreekwoorden en gezegden; Proverbs' bekroont Renée Hendrikse-Rigaud een werk dat zeven jaar geleden is begonnen. *Deseo kumplí ta bida largu* ('Een mens zijn zin is een mens zijn leven') schrijft zij zelf.

De schrijfster verdient veel lof voor het resultaat dat zij met '2000 Proverbio i ekspreshon; Spreekwoorden en gezegden; Proverbs' heeft behaald. Het is niet niks om meer dan 2000 spreekwoorden of gezegden op te speuren, nader te verklaren, te voorzien van een Nederlands en Engels equivalent, te catalogiseren en tenslotte te publiceren. '2000 Proverbio i ekspreshon; Spreekwoorden en gezegden; Proverbs' is mooi uitgegeven. De vierhonderd bladzijden zijn fraai gebonden en zijn een lust voor het oog. Naar verluidt zou het boek zijn gedrukt in Tilburg bij een drukkerij die vroeger van de Fraters van Tilburg was.

Wellicht is het ongebruikelijk, maar mijns inziens is in dit geval ook een compliment op zijn plaats aan alle anderen die zich hebben ingezet om dit werk mede tot stand te brengen. Ik denk dan vooral aan dr. Enrique Muller aan wie dit boek is opgedragen, maar ook aan de bovengenoemde groep van acht personen die het veldwerk verricht hebben en aan dr. Jules de Palm en Luis Daal.

Mijns inziens dient dit boek een tweeledig doel. In de eerste plaats wordt met dit boek Papiamentstalige uitdrukkingen en gezegden op Curaçao, Aruba en Bonaire bewaard voor het nageslacht. Het is in dit licht overigens niet verwonderlijk dat dit boek verlucht is met tekeningen van kleinkinderen van de auteur. Het gaat er om dat ook de jongeren kennis kunnen nemen van de wijsheid die besloten ligt in Papiamentstalige uitdrukkingen en gezegden. Even belangrijk als het conserveren van deze uitdrukkingen en gezegden is het feit dat Renée Hendrikse-Rigaud, net als de anderen die haar voorgegaan zijn, ons haar rijke collectie Papiamentstalige spreekwoorden en gezegden toont.

Renée Hendrikse-Rigaud: '2000 Proverbio i ekspreshon; Spreekwoorden en gezegden; Proverbs'. (Verkrijgbaar bij de lokale boekhandels)

RENEE HENDRIKSE-RIGAUD